

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-2355220
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

02 Aralık 2021

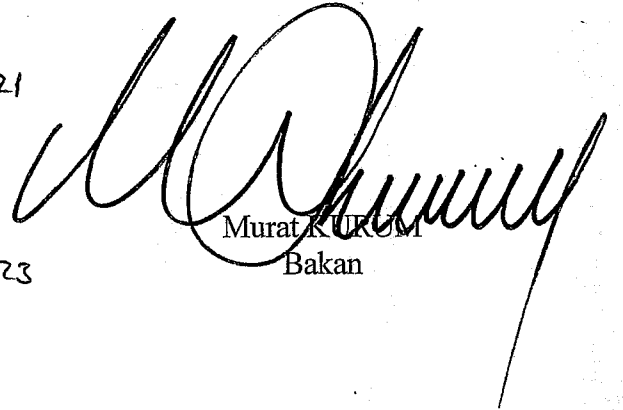
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/40619-20 GK 92
7/43709 GK 134
7/48295 GK 11
7/49044 GK 12
7/49066 GK 12
7/49154 GK 12
7/49211 GK 12
7/49319 GK 12
7/49735 GK 12

7/52411-15
7/52417-24 } GK 21
7/52522-23
7/52528-29 } GK 23
7/52613-16
7/52618-20 } GK 24

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Liste (8 Adet, 9 Sayfa)
-Cevap Yazısı (139 Adet, 251 Sayfa)

7/49894 GK 12
7/51219-20 } GK 15
7/51441
7/51443
7/51619
7/51621-22 } GK 17
7/52100-01
7/52103-04 } GK 18
7/52217
7/52222 } GK 18
7/52704-08
7/52710-14 } GK 25
7/52717-18
7/52954
7/52956-63 } GK 27
7/53081
7/53084
7/53086-89
7/53091-92 } GK 30
7/53285-92
7/53294-95
7/53297-98 } GK 30
7/53446-49
7/53451-52
7/53455-58
7/53460-61 } GK 32
7/53570-91
7/53692
7/53696-98 } GK 34
7/53700-03
7/53705-06 } GK 35
7/53787 GK 35
7/53882-86
7/53888-90 } GK 38
7/53892
7/54020 GK 40
7/54107-09
7/54117
7/54119-25
7/54309-10
7/54317
7/54440

KOCAELİ MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU'NUN
TBMM 7/52615 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

SORULAR

Basında yer alan haberlere göre; İzmit'te, 17 Ağustos 1999 depreminde hasar gören riskli binaların yıkımı devam ediyor. Ağır hasarlı raporu olan 26 bina bulunurken, il genelinde 1500'e yakın orta hasarlı, olası bir 7 ve üzeri depremde yıkılma riski olan 25 bin bina bulunuyor. Yetkililer mülk sahiplerinin riskli yapı tespitini bir an önce yaptırmasını önerirken, diğer tarafta kentsel dönüşüm çalışmaları da hız kesmeden devam ediyor. Kentte yıkımı yapılan eski binaların birçoğunda kullanıldığı belirlenen yönetmeliğe uygun olmayan, ince demirler de kentsel dönüşümün gerekliliğini bir kez daha gözler önüne seriyor. Yıkılan binanın demirlerini inceleyen ve son derece ince demirler kullanıldığını söyleyen Kocaeli İnşaat Mühendisleri Odası Başkanı Kahraman Bulut, binada 6 ve 12 milimetre kalınlığında demirler kullanıldığını, bunların yeni yönetmeliğe göre 6 olanların 12, 12'lik olanların yapıya göre 14 ve 18'den düşük olmamak üzere yükseltildiğini belirtti. "Olası bir depremde yıkılma riski taşıyan binalarda büyük bir nüfusun yaşadığını belirten Kahraman Bulut, "Riskli olarak gördüğümüz binaların yıkımını görmek bizim en mutlu olduğumuz anlardan bir tanesi. Bu binalar maalesef insanların hayatı için risk taşıyan binalar. O yüzden o binaların yıkılması ve dönüştürülmesi bizi son derece memnun ediyor. İzmit kent merkezi de bu binaların yoğun olduğu bölgelerden bir tanesi. Kocaeli'de halen 1999 depreminden kalan 26 tane ağır hasarlı binamız var. 1500'e yakın orta hasarlı bina var. Ayrıca 25 bine yakın olası bir 7 ve üzeri depremde yıkılma riski olduğunu gördüğümüz yapı var. Bu binalarda yaşayanlar Kocaeli nüfusunun neredeyse 3 'te 1 'ine tekabül ediyor" dedi. Mülk sahiplerinin mutlaka riskli yapı tespiti yaptırmasını öneren Bulut, şöyle konuştu: "İnsanlar maalesef binalarından gelir elde ettikleri zaman, dönüşüm yapmak istemiyorlar. Birçoğu da bu binalarda kendileri oturuyorlar. Resmi olarak hasarlı olduğu tespit edilen binaların kiraya verilmemesi, aboneliklerin açılmamasıyla alakalı gerekli yasal düzenlemelerin yapılması için biz yetkili mercilere bildirimde bulunduk. 2000 yılından önce yapılan binalarda, özellikle 4 kat ve üzerinde bir yapıda oturan kişilerin özellikle riskli yapı tespiti yaptırmalarını öneriyoruz. Çünkü depremde, tabii ki deprem çantası, çök-kapan-tutun yöntemi gibi şeyler çok önemli, ama öncelikli olarak, hatta yüzde 95 oranında binanın ayakta kalması önemli. O yüzden binamızın sağlam olup olmadığını kontrol etmekte fayda var.

Bu bağlamda;

- 1- İzmit ilimizdeki ağır hasarlı raporlu olan 26 binanın bunca yıl yıkılmamasının izahı nedir?
- 2- İl genelinde orta hasarlı olarak tespit edilen 1500 bina ve olası bir 7 ve üzeri depremde yıkılma riski olan 25 bin bina ile ilgili bakanlığınızın bir çalışması var mıdır? Varsa planlanan bu çalışmalar nelerdir? Yoksa bunun izahı nedir?
- 3- Kentte yıkımı yapılan eski binaların birçoğunda kullanıldığı belirlenen yönetmeliğe uygun olmayan, ince demirlerin tekrar kullanılmaması adına yeni yapılan binalarda denetim yapılmakta mıdır?
- 4- Mülk sahiplerinin mutlaka riskli yapı tespiti yaptırmasının önemi ortadadır. Riskli yapı tespiti noktasında bakanlığınızın herhangi bir çalışması var mıdır?

- 5- Resmi olarak hasarlı olduğu tespit edilen binaların kiraya verilmemesi, aboneliklerin açılmamasıyla alakalı gerekli yasal düzenlemeler noktasında bakanlığınız bir çalışması var mıdır? Yoksa bunun izahı nedir?
- 6- Son 20 yılda Türkiye genelindeki hasarlı bina tespiti yapılmış bina sayısı kaçtır?
- 7- Son 20 yılda Bakanlığınız tarafından yapılan denetimlerin sonuçları nedir? Bu denetimler neticesinde gerekli yaptırımlar uygulanmış mıdır?

CEVAPLAR

1999 Marmara depremi sonrasında ağır hasarlı olarak tespit edilen ancak yıkımı gerçekleştirilememiş yapıların 25.10.2021 tarihi itibarıyla 26 adet yapıdan 17 tanesinin yıkım işlemleri tamamlanmış, 4 tanesi için İdare Mahkemesince verilen yürütmeyi durdurma kararı nedeniyle, 5 tanesinin ise yapı sahibi tarafından yapının tahliye edilememesi nedeniyle yıkım işlemlerine devam edilememektedir.

Kocaeli İli, İzmit İlçesi, Cedit riskli alanında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Kocaeli Büyükşehir Belediyesi işbirliği ile Cedit Mahallesi'nde yürütülen kentsel dönüşüm projesinde, alandaki hak sahiplerince imzalanan muvafakatnamelere göre hazırlanan kentsel tasarım ve vaziyet planı çalışmalarının tamamlanmasına müteakip Toplu Konut İdaresi Başkanlığı (TOKİ) tarafından "Kocaeli İli, İzmit İlçesi Cedit Mahallesi 1105 Konut, 6 Adet Dükkan İnşaatları ile Altyapı ve Çevre Düzenlemesi İşi" yapım ihalesi 14.09.2021 tarihinde gerçekleştirilmiş olup 25.10.2021 tarihinde inşaatına başlanılmıştır.

TOKİ'nin Cedit Mahallesi'nde yürütülen kentsel dönüşüm projesindeki sorumluluğu; kentsel tasarım ve uygulama projelerinin hazırlanması, proje çalışmalarına göre imar planlarında gerekli revizyonların yapılması ve yapım işinin gerçekleştirilmesi şeklinde belirlenmiştir.

1999 yılında Gölcük ve Düzce'de yaşanan iki büyük depremde meydana gelen büyük can ve mal kayıpları nedeniyle ülkemizdeki yapı denetim sisteminin yeniden tanımlanmasına ihtiyaç duyulmuş ve 13/8/2001 tarihinden itibaren 19 pilot ilde 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun yürürlüğe konulmuştur.

Bu Kanun'un 1'inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan istisnalar haricinde kalan yapıların denetiminin, mesleğinde deneyimsiz serbest mimar ve mühendisler yerine sadece yapı denetimi faaliyetini ihtisas konusu olarak seçmiş ve bünyesinde en az beş yıllık mesleki deneyime sahip denetçi mimar ve mühendisleri barındıran Bakanlığımızdan izin belgeli yapı denetim kuruluşları eliyle yürütülmesi sağlanmıştır.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 2009 yılında 19 pilot ilde 4708 sayılı Kanun kapsamında yapı denetim kuruluşlarının denetimi altında inşa edilen yapılar ile diğer 62 ilde 3194 sayılı İmar Kanununun öngördüğü fenni mesullerin denetimi altında inşa edilen yapılar arasında yapılan karşılaştırmada 4708 sayılı Kanuna tabi yapılarda,

-Taşıyıcı sistemi yönünden statik-betonarme projeleriyle uyumu konusunda %91'e ulaşan başarı sağlanmış olduğu, yapı kalitesinin artmış olduğu,

-Ruhsat vermeye yetkili idarelere ait dosyalarda, ruhsat ve eklerine ilişkin belge ve projeler ile yapım sürecinde gerçekleştirilen işlere ilişkin belgelerin daha sağlıklı bir şekilde yer aldığı,

-Beton basınç deneyleri ile çelik çubukları çekme deneylerinin yapılmış olduğu, bunlara ilişkin kalıp, donatı ve beton döküm tutanaklarının da dosyalarında mevcut olduğu,

-İmar planına, sığınak, yangın, otopark, özürlü standartları, enerji verimliliği yönetmeliklerine uyum konusunda belirgin bir düzeye ulaşıldığı,

-Yapıların bitimi sonrası "yapı kullanma izin belgesi" alınması konusunda yapı denetim kuruluşlarının yönlendirici olduğu,

-CE işaretli malzeme kullanımına büyük ölçüde uyulduğu, görüldüğünden 1/1/2011 tarihinden itibaren 4708 sayılı Kanunun uygulanması 81 il geneline yayılmıştır.

Söz konusu yapı denetim kuruluşlarının denetim sorumluluğunu üstlendiği yapılarda öncelikli görevi söz konusu yapıya ilişkin proje müelliflerince hazırlanan uygulama projelerinin ve hesaplarının, mühendislik ve mimarlık proje düzenleme esaslarına, İmar Kanununa, imar planına, imar yönetmeliklerine ve diğer mevzuata, şartname ve standartlara uygunluğunu ve yapının inşa aşamasının da ruhsat ve eki projeler ile mevzuata uygun olarak ilerlediğini kontrol etmektir.

4708 sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren yapı denetim kuruluşlarının ve denetim elemanlarının faaliyetleri gerek yapılan şikâyet başvuruları gerekse mevzuat doğrultusunda resen Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerimiz tarafından denetlenmektedir.

4708 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatı ile kendine verilen görevleri yerine getirmeyen yapı denetim kuruluşu ve kuruluşun yapıda görevli mimar ve mühendisleri hakkında 4708 sayılı Kanunun 8' inci ve 9' uncu maddelerine göre işlem tesis edilmektedir.

Çevre,Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı sürekli gelişim prensibinden hareketle yapı denetim sisteminde ortaya çıkan sorunların çözümüne yönelik olarak mevzuat çalışmalarına ara verilmeden devam edilmektedir.

Muhtemel bir afette risk teşkil edeceği ve acilen riskli yapı tespitinin yapılmasının gerektiği değerlendirilen yapılar hakkında 6306 sayılı Kanun kapsamında re'sen riskli yapı tespiti yapılmasına ilişkin Çevre,Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından bütün Belediyelere yetki devri yapılmış olup, söz konusu yetki devrine istinaden bir yapının muhtemel bir afette risk teşkil edeceği ve acilen riskli yapı tespitinin yapılması gerektiği değerlendirilmekte ise, bu yapının tespiti ilgili Belediyesince re'sen yapılabilecek veya yaptırılacaktır.

Son 20 yılda Türkiye genelinde Bakanlık tarafından yaklaşık olarak 987.362 adet yapı ve 2.482.000 adet bağımsız bölümün hasar tespit çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun kapsamında Bakanlık tarafından yapı denetim kuruluşlarına 32.193 adet büro, 73.156 adet şantiye denetimi yapılmış olup, bu denetimler sonucunda 2014 yılından itibaren 849 adet geçici durdurma, 87 adet belge iptali, 2.266 adet yeni iş almaktan men, 3.708 adet idari para cezası uygulanmıştır.